

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА

СХВАЛЕНО:
Вченою радою
ХНУМГ ім. О.М. Бекетова
Протокол № 10 від 06.05.2016

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Ректор ХНУМГ
ім. О.М. Бекетова

В.М. Бабаєв
2016 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ
ЗА ЗАОЧНО - ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ**

Харків – 2016

Загальні положення

1.1. Положення про організацію заочно-дистанційного навчання (далі - Положення) в Харківському національному університеті міського господарства імені О.М. Бекетова (далі – Університет, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова) є нормативним документом, який визначає основні засади організації та надання освітніх послуг за заочно-дистанційною формою навчання в Університеті.

1.2. Дане Положення розроблене відповідно до Положення про організацію дистанційного навчання (30.10.2013 р.) із урахуванням :

- Закону України «Про вищу освіту» (1 липня 2014 року № 1556-VII);
- Положення про дистанційне навчання (наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466, із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015);
- Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р);
- Закону України «Про Національну програму інформатизації» (№ 74/98-ВР від 04.02.1998р.);
- Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187);
- Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями (наказ Міністерства освіти і науки України 30.10.2013 № 1518);
- Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні (постанова МОН України від 20 грудня 2000 р.);
- Стратегії розвитку Харківської національної академії міського господарства на період до 2020 р.

1.3. Основні терміни та визначення

В Положенні терміни вживаються в наступних значеннях:

асинхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі, інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, - систематизоване зібрання навчальних матеріалів та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

веб-середовище дистанційного навчання - системно організована

сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

дистанційне навчання (ДН) – індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;

заочно-дистанційна форма навчання - форма організації навчального процесу, яка передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень шляхом навчання за дистанційними технологіями;

інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

психолого-педагогічні технології дистанційного навчання - система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

синхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) - програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

система управління дистанційним навчанням - програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

суб'єкти дистанційного навчання - особи, які навчаються (учень, вихованець, студент, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

технології дистанційного навчання - комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

1.4 Метою впровадження заочно-дистанційної форми навчання в Університеті є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або

освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; підготовки іноземців тощо.

1.5 Основними завданнями впровадження заочно-дистанційного навчання в ХНУМГ ім. О.М. Бекетова є:

- розширення доступу різних категорій студентів до якісного навчання за відповідними програмами;
- забезпечення індивідуалізації навчання відповідно до потреб, особливостей і можливостей студентів;
- забезпечення можливості одночасного (паралельного) навчання;
- підготовка до вступу до вищих навчальних закладів та до зовнішнього незалежного оцінювання;
- підвищення якості та ефективності навчання шляхом застосування сучасних освітніх технологій;
- створення додаткових можливостей спілкування викладачів і студентів у межах активного творчого навчання;
- підготовка та перепідготовка, підвищення кваліфікації кадрів, післядипломна освіта;
- забезпечення навчання за заочно-дистанційною формою у локальних центрах заочно-дистанційного навчання.
- забезпечення контролю якості освіти.

2. Організація заочно-дистанційного навчання в ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

2.1 Дистанційне навчання в Університеті реалізується через Центр заочно-дистанційного навчання (ЦЗДН) та Центр технологій дистанційного навчання (ЦТДН), які є структурними елементами ХНУМГ ім. О.М. Бекетова із нормативно-правовою базою, системотехнічним, кадровим та матеріально-технічним забезпеченням.

2.2 Основними завданнями Центру заочно-дистанційного навчання (ЦЗДН) є:

- організація і координація робіт щодо надання освітніх послуг за заочно-дистанційною формою навчання;
- розробка нормативно-організаційного забезпечення навчального процесу за заочно-дистанційною формою навчання в Університеті;
- кадрове забезпечення навчального процесу за заочно-дистанційною формою навчання;
- контроль наявності веб-ресурсів дисциплін відповідно до навчального плану (освітньо-професійної програми) спеціальності, за якою здійснюється підготовка за заочно-дистанційною формою навчання;
- моніторинг якості навчання за заочно-дистанційною формою навчання;
- координація роботи експертної комісії з атестації дистанційних курсів;
- інші завдання, виконання яких забезпечують надання якісних освітніх послуг за заочно-дистанційною формою навчання.

2.3 Основними завданнями Центру технологій дистанційного навчання (ЦТДН) є:

- реалізація технологій дистанційного навчання в навчальному процесі за заочно-дистанційною формою навчання;
- забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання в навчальному процесі за заочно-дистанційною формою навчання;
- організація функціонування системи управління веб-ресурсами навчальних дисциплін планів підготовки за заочно-дистанційною формою навчання;
- організація підвищення кваліфікації викладачів, які приймають участь в навчальному процесі за заочно-дистанційною формою навчання;
- організація апробації дистанційних курсів;
- формування та збереження банку атестованих дистанційних курсів;
- інші завдання, виконання яких забезпечують надання якісних освітніх послуг за заочно-дистанційною формою навчання.

2.4 Перелік структурних підрозділів ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, які залучені до реалізації навчального процесу за заочно-дистанційною формою навчання, може включати в себе інші структурні одиниці Університету та інших навчальних закладів, установ, організацій на підставі відповідних угод згідно чинного законодавства.

2.5 Учасниками навчального процесу за заочно-дистанційною формою навчання є:

- науково-педагогічні працівники Університету, які виконують функції авторів та викладачів дистанційних курсів;
- працівники ЦЗДН, ЦТДН;
- особи, що навчаються (студенти, слухачі тощо).

2.6 Усі учасники навчального процесу, які забезпечують навчання студентів, слухачів за заочно-дистанційною формою навчання, повинні мати необхідний кваліфікаційний рівень освіти з технологій дистанційного навчання та відповідні документи, що це підтверджують. В окремих випадках можливе залучення працівників, які не мають відповідних сертифікаційних документів, до навчального процесу за заочно-дистанційною формою навчання за погодженням із директором ЦЗДН.

2.7 Взаємовідносини між учасниками навчального процесу за заочно-дистанційною формою навчання регулюється відповідною нормативно-правовою базою.

2.8 Штатна чисельність працівників, зайнятих в навчальному процесі із

застосуванням технологій дистанційного навчання, визначається ЦЗДН ХНУМГ ім. О.М. Бекетова згідно чинних норм часу.

2.9 Нормативно-правове забезпечення надання ХНУМГ ім. О.М. Бекетова освітніх послуг за заочно-дистанційною формою навчання базується на державних стандартах вищої освіти та містить:

- методичні рекомендації щодо використання сучасних інформаційно-комунікаційних та психолого-педагогічних технологій в освітньому процесі;
- критерії та засоби контролю якості дистанційного навчання.

2.10 Якість навчального процесу за заочно-дистанційною формою навчання забезпечується за рахунок:

- застосування сучасних інформаційних технологій в навчальному процесі;
- поєднання синхронного та асинхронного режимів в навчальному процесі за заочно-дистанційною формою навчання;
- впровадження сучасних психолого-педагогічних технологій дистанційного навчання;
- підготовки та підвищення кваліфікації викладачів з технологій дистанційного навчання;
- впровадження багаторівневої системи атестації дистанційного курсу;
- здійснення постійного моніторингу якості заочно-дистанційного навчання.

3. Організація навчального процесу за заочно-дистанційною формою в ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

3.1 Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання у навчальному процесі приймається Вченою радою ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.

3.2 Підготовка дистанційних курсів для їх передачі до банку дистанційних курсів здійснюється викладачем в рамках поточного виконання навчально-методичної роботи за рішенням випускової кафедри.

3.3 З метою забезпечення провадження освітньої діяльності за певною спеціальністю (освітньо-професійною програмою) за заочно-дистанційною формою навчання ЦЗДН на основі подання випускової кафедри та рішення навчально-методичної ради факультету за її приналежністю готує проект наказу про підготовку навчально-методичного забезпечення спеціальності (освітньо-професійної програми) за заочно-дистанційною формою навчання, в якому закріплюються виконавці зі складу кафедр, що забезпечують підготовку навчально-методичного забезпечення дистанційного курсу згідно навчального плану та його реалізацію в інформаційному середовищі (платформі Moodle), та термінів підготовки необхідних інформаційних ресурсів.

3.4 Оплата праці учасників навчального процесу, які забезпечують навчання студентів, слухачів із використанням дистанційних технологій, ведення занять згідно із навчальним планом за заочно-дистанційною формою навчання, здійснюється на умовах погодинної оплати в ЦЗДН відповідно до діючих норм часу за дистанційною формою навчання, які є додатком цього Положення.

3.5 Навчання студентів за заочно-дистанційною формою навчання здійснюються в Університеті за ліцензованими, акредитованими спеціальностями (освітньо-професійними програмами).

3.6 Строк навчання студентів за заочно-дистанційною формою встановлюється Університетом і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями, напрямками підготовки та спеціальностями.

3.7 Кількість студентів Університету, які навчаються за заочно-дистанційною формою, визначається відповідно до рішення Вченої ради ХНУМГ ім. О.М. Бекетова в межах ліцензованого обсягу підготовки за заочною формою навчання та/або в межах ліцензованого обсягу підготовки до вступу у вищий навчальний заклад, підготовки іноземців.

Нормативна чисельність студентів та слухачів, що навчаються за заочно-дистанційною формою, становить один викладач на вісімнадцять студентів.

3.8 Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що надаються дистанційно, мають відповідати вимогам державних стандартів освіти, встановлених для відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня.

3.9 Порядок відбору контингенту та умови зарахування на навчання за дистанційною формою визначається Правилами прийому до ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.

3.10 Перелік спеціальностей (освітньо-професійних програм), за якими можуть надаватися освітні послуги за заочно-дистанційною формою навчання, затверджується рішенням Вченої ради ХНУМГ ім. О.М. Бекетова на основі рішення Вченої ради факультету за приналежністю випускової кафедри.

3.11 Навчальний процес із застосуванням дистанційних технологій здійснюється в Університеті відповідно до навчального плану підготовки студента певної спеціальності, освітньо-професійної програми.

3.12 Студенти Університету, які успішно закінчили повний курс навчання за заочно-дистанційною формою навчання і пройшли державну атестацію, видаються відповідні дипломи державного зразка про освіту.

3.13 Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у

таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи.

3.14 Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, урок, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

3.15 Лекція, консультація, семінар, урок проводяться зі студентами дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

3.16 Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.17 Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.18 Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.19 До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.20 Практична підготовка студентів (слухачів), які навчаються за заочно-дистанційною формою навчання, проводиться за програмою та графіком, що затверджені ЦЗДН.

3.21 Самостійне вивчення передбачає використання навчальних матеріалів дистанційних курсів, які студенти отримують через мережу Інтернет (корпоративну мережу) із серверу ЦЗДН. Програма самостійного вивчення навчального матеріалу конкретної дисципліни зазначається у методичних вказівках, інструкціях і завданнях, що містяться в дистанційному курсі.

3.22 Виконання курсових проектів (курсівих, контрольних, розрахунково-графічних робіт або завдань) та дипломного проекту (роботи), які виконуються студентами самостійно здійснюється студентами заочно-дистанційної форми навчання за умови консультування із керівниками проектів та призначеними

консультантами через форум, чат курсу та із застосуванням інших засобів інтернет-зв'язку. Виконані дистанційно розрахунково-графічні, контрольні роботи та курсові проекти оформлюються студентами в електронному вигляді і перевіряються викладачем на сайті ЦТДН.

3.23 Дипломні проекти подаються студентом до Державної екзаменаційної комісії (ДЕК) особисто, на паперовому та електронних носіях. Захист дипломних проектів (робіт) відбувається очно (а у разі створення правових і організаційних умов та інформаційно-технологічних засобів, що забезпечують гарантований рівень ідентифікації студентів, - дистанційно) перед відповідними ДЕК згідно з чинним в Університеті порядком.

3.24 Упродовж навчання із застосуванням дистанційних технологій студент отримує необхідні консультації on-line згідно графіка, затвердженого ЦЗДН ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.

Консультація – це елемент навчального процесу, за яким студенти дистанційно отримують відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (у формі чату, форуму та особистих повідомлень).

3.25 Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців за заочно-дистанційною формою навчання включають проміжний (модульний), підсумковий та інші визначені Університетом контролю знань, умінь та навичок, набутих студентом, слухачем у процесі навчання.

3.26 Підсумковий контроль за заочно-дистанційною формою навчання здійснюється в період екзаменаційних сесій або за індивідуальним графіком, який затверджується директором ЦЗДН.

3.27 Результати поточного та підсумкового контролю зберігаються в електронному вигляді та дублюються на паперових носіях (екзаменаційних та залікових відомостях, залікових книжках тощо), які зберігаються в ЦЗДН.

3.28 Перелік видів навчальних занять та контрольних заходів, що здійснюються очно затверджується ЦЗДН окремо для кожної спеціальності (освітньо-професійної програми) на основі подання випускової кафедри.

3.29 Відповідальність за організацію навчання студентів за дистанційними курсами, які передані випусковими кафедрами до банку дистанційних курсів здійснює ЦТДН.

4. Забезпечення дистанційного навчання

4.1 Навчально-методичне забезпечення дистанційного курсу включає:

- інформаційну довідку про дисципліну;
- навчальну і робочу програму дисципліни;
- теоретичний матеріал, що в необхідному обсязі охоплює програму дисципліни;
- методичні рекомендації з практичних, лабораторних робіт, самостійного вивчення курсу;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання за певною дисципліною;
- тести для проміжного та підсумкового контролю рівня засвоєння матеріалу студентами;
- допоміжний матеріал, що дозволяє поглибити теоретичні знання та практичні навички за даною дисципліною;
- інші дидактичні матеріали.

4.2 Відповідальність за виготовлення, відповідність навчальній програмі та якість підготовки, а також авторство дистанційних курсів несе кафедра, за якою закріплена дисципліна згідно навчального плану підготовки фахівця.

4.3 Апробація дистанційного курсу здійснюється кафедрою за приналежністю навчальної дисципліни плану підготовки фахівця відповідного рівня та ЦТДН.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні працівники та методисти, які приймають участь в навчальному процесі за заочно-дистанційною формою навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання (не рідше одного разу на 5 років та обсягом не менше 108 академічних годин). Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

4.5 Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі

для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:
- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

4.6 Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін, необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається ХНУМГ ім. О.М. Бекетова залежно від особливостей навчальної дисципліни.

4.7 Матеріально-технічне та програмне забезпечення заочно-дистанційного навчання здійснюється ЦТДН.

4.8 Забезпеченість ЦТДН та інших підрозділів Університету, які використовують технології дистанційного навчання, комп'ютерним та периферійним обладнанням, необхідним для здійснення навчального процесу за дистанційною формою навчання, включає в себе:

- кількість комп'ютерних місць для працівників ЦЗДН, ЦТДН із розрахунку одне місце на одного працівника;
- кількість комп'ютерних місць для науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечують навчання студентів за заочно-дистанційною формою із розрахунку на одного працівника – не менше 0,25;

- наявність серверів із цілодобовим режимом доступу для створення, накопичення та передачі даних, необхідних для дистанційного навчання та управління навчальним процесом;
- наявність локальної інформаційно-комунікаційної мережі із доступом до мережі Інтернет;
- наявність основного та резервного каналів зв'язку із пропускною здатністю не менше 10 Мб/с, що цілодобово забезпечують можливість доступу через Інтернет до веб-середовища дистанційного навчання;
- наявність ліцензійного програмного забезпечення або програмного забезпечення, побудованого на програмних продуктах з відкритими кодами:
 - 1) програмне забезпечення загального призначення (операційні системи, системи управління базами даних, управління організацією роботи комп'ютерної мережі, програми чи комплекси захисту інформації, веб-сервери);
 - 2) програмне забезпечення спеціального призначення для: створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів; організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;
- наявність доступу студентів, науково-педагогічних (педагогічних) працівників та методистів до електронної бібліотеки Університету;
- наявність матеріально-технічного та програмного забезпечення локальних центрів заочно-дистанційного навчання, включаючи комп'ютерний клас для навчання студентів за заочно-дистанційною формою (кількість комп'ютерних місць із розрахунку: не менше 1 комп'ютера на 10 студентів заочно-дистанційної форми навчання);
- забезпечення доступу студентам, які навчаються в ЦЗДН ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, до всіх необхідних веб-ресурсів навчальних дисциплін Університету.

5. Фінансування заочно-дистанційного навчання

5.1 Фінансування діяльності з дистанційного навчання здійснюється у відповідності з діючим законодавством, в тому числі за рахунок: коштів державного бюджету; коштів фізичних та юридичних осіб, що вносять плату за навчання; виконання господарчих договорів; отриманих грантів; добровільних внесків і пожертв; інших надходжень, що не заборонені чинним законодавством.

5.2 Фінансові відносини між ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, організаціями та установами в сфері дистанційного навчання здійснюються на договірних засадах.

6. Міжнародне співробітництво у сфері дистанційного навчання

6.1 Головними напрямками міжнародного співробітництва у сфері заочно-дистанційного навчання для Університету є:

- участь у проектах і програмах, спрямованих на входження системи дистанційного навчання України до світової освітньої системи з урахуванням національних інтересів і здобутків вітчизняної освіти, зокрема створення міжнародних віртуальних університетів, до складу яких входять навчальні заклади різних країн;
- участь у проектах і програмах інтегрування національних телекомунікаційних мереж, що задіяні у дистанційному навчанні, в європейські та світові науково-освітні телекомунікаційні мережі;
- проведення спільних наукових досліджень щодо розвитку технологій дистанційного навчання;
- участь у розробленні міжнародних стандартів на технології дистанційного навчання;
- надання послуг, пов'язаних із здобуттям освіти за технологіями дистанційного навчання, іноземним громадянам;
- відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших фахівців з метою підвищення кваліфікації з дистанційного навчання відповідно до міжнародних договорів України, а також прямих договорів навчальних закладів з іноземними партнерами.

6.2 Університет має право здійснювати міжнародне співробітництво в сфері заочно-дистанційного навчання, укладати відповідні договори, встановлювати прямі зв'язки з навчальними закладами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо, згідно з чинним законодавством.